

تحلیل رسانه‌های جهانی از توافق ایران و آژانس | دیپلمات‌ها: شیطان در جزئیات پنهان است

رسانه‌های خارجی یادآور شده‌اند که متن کامل توافق منتشر نشده و جزئیات اجرای آن هنوز نامشخص است.

همشهری آنلاین - گروه سیاسی: سه‌شنبه ۱۸ شهریور در قاهره میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی توافقی امضا شد که مسیر از سرگیری همکاری‌های هسته‌ای، از جمله بازرسی تاسیسات اتمی ایران را هموار می‌کند. این توافق در دیدار سه‌جانبه‌ای با حضور عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، رافائل گروسی، مدیرکل آژانس، و به میزبانی مصر به دست آمد و زمانی اعلام شد که فرانسه، بریتانیا و آلمان روند از سرگیری تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران را آغاز کرده‌اند.

در حالی که رسانه‌های داخلی ضمن بازتاب این مواضع، گزارش دادند که جمهوری اسلامی خواهان تضمین‌های بیشتر امنیتی و حقوقی در مذاکرات آتی است، رسانه‌های خارجی این اتفاق را در چارچوب رقابت‌های ژئوپلیتیک منطقه‌ای گزارش دادند و تحلیل کردند. خبرگزاری‌های بین‌المللی نوشتند که ایران تاکید دارد توافق جدید باید حتماً با قانون مصوب مجلس ایران هماهنگ باشد. گاردین به این مسئله پرداخت که عباس عراقچی در کنفرانس خبری مشترک پس از امضای توافق تاکید کرد «در متن توافق با آژانس، قانون تصویب‌شده توسط مجلس به‌صراحت رعایت شده و تصریح شده هر اقدامی باید به تصویب شورایی عالی امنیت ملی برسد».

خبرگزاری آسوشیتدپرس به این نکته از مذاکرات پرداخت که عراقچی هشدار داد که در صورت وقوع «هر اقدام خصمانه‌ای» علیه ایران - از جمله بازگشت تحریم‌های سازمان ملل - تهران این توافق را ملغی تلقی خواهد کرد.

پیش از این، روزنامه‌های بین‌المللی به تصویب قانون جدید در ۱۲ تیر ۱۴۰۴ اشاره کرده بودند که طبق آن کلیه همکاری‌های ایران با آژانس به حالت تعلیق درآمد و هرگونه بازرسی جدید منوط به تأیید شورایی عالی امنیت ملی شد.

خبرگزاری رویترز یادآور شد که توافق قاهره درست در شرایطی اعلام شد که ۳ کشور اروپایی طرف برجام (فرانسه، بریتانیا و آلمان) فرایند بازگشت تحریم‌ها (اسنپ‌بک) را فعال کرده‌اند. این کشورها گفته‌اند تنها در صورتی برای توقف این روند آماده‌اند که ایران اجازه دهد بازرسی‌ها ازسرگرفته شود و نسبت به موجودی اورانیوم غنی‌شده خود توضیح دهد.

در واکنشی مثبت به توافق، کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، با انتشار پستی در شبکه‌های اجتماعی نوشت «توافق کنونی برای ازسرگیری بازرسی‌های تاسیسات هسته‌ای ایران می‌تواند گامی تعیین‌کننده برای دیپلماسی هسته‌ای باشد» به شرط آنکه ایران سریعاً مفاد آن را اجرا کند.

به نوشته گاردین و آسوشیتدپرس، مقام‌های اروپایی ابراز امیدواری کرده‌اند که این چارچوب فنی بتواند «درک مشترکی» میان ایران و غرب ایجاد کند و احتمالاً مذاکرات مستقیم جدیدی را بر سر مناقشه هسته‌ای رقم زند.

در همین حال رویترز و آسوشیتدپرس به این نکته هم اشاره کرده‌اند که چنانچه ایران تا پایان ضرب‌الاجل تعیین‌شده (پایان سپتامبر) ۲ شرط اصلی اروپایی‌ها - ازسرگیری بازرسی‌ها و گزارش دقیق از ذخیره اورانیوم غنی‌شده - را برآورده نکند، روند بازگشت تحریم‌ها تکمیل خواهد شد.

واکنش آمریکا و اسرائیل

از مواضع دولت ایالات متحده گزارش رسمی جدیدی منتشر نشده است؛ از سوی دیگر رسانه‌های اسرائیلی از توافق قاهره با دید تردید یاد کرده‌اند. تایمز اسرائیل با انتشار گزارشی به نقل از مقامات اسرائیلی نوشت که اسرائیل پیش‌تر حمله گسترده خود در ژوئن را برای «جلوگیری از تحقق طرح ایران برای نابودی» اسرائیل ضروری دانسته و جمهوری اسلامی را متهم کرده بود که با وجود ادعای صلح‌آمیز بودن برنامه‌اش، گام‌هایی به سوی تولید سلاح هسته‌ای برداشته است. به نظر تحلیلگران، مقام‌های اسرائیلی در هفته‌های گذشته از اروپا خواسته‌اند با سخت‌گیری در تحریم‌ها، تهران را به عقب‌نشینی بیشتر وادار کنند و هرگونه کاهش فشار را منوط به اقدام ملموس و دائمی ایران در زمینه شفافیت هسته‌ای می‌دانند.

در عین حال، همه این منابع یادآور شده‌اند که متن کامل توافق منتشر نشده و جزئیات اجرای آن هنوز نامشخص است. رویترز به نقل از دیپلمات‌ها هشدار داد که «شیطان در جزئیات» پنهان است و هنوز نمی‌توان نتیجه‌گیری نهایی کرد.

گاردین گزارش داد که نمایندگان مجلس ایران خواستار اطلاع از مفاد توافق شده‌اند، اما گروسی گفته متن نهایی منتشر نخواهد شد.

ابهامات بازرسی‌ها

نکته‌ای که رسانه‌ها بر آن تاکید کرده‌اند، عدم شفافیت در سازوکار عملی بازرسی‌ها است. در گزارش خبرگزاری رویترز آمده توافق کنونی هنوز هیچ دسترسی معینی برای بازرسان به سایت‌های تازه ایجاد نمی‌کند؛ عباس عراقچی در مصاحبه با تلویزیون دولتی ایران تصریح کرد «توافق در حال حاضر دسترسی بازرسان آژانس را به هیچ تأسیساتی نمی‌دهد و تنها شامل نیروگاه بوشهر می‌شود». او افزود بر اساس گزارش‌هایی که ایران بعداً ارائه خواهد کرد، چگونگی دسترسی تعیین و مذاکره خواهد شد.

این سخنان در تضاد ظاهری با اظهارات گروسی است؛ مدیرکل آژانس روز در جلسه شورای حکام گفت سند توافق «روشن‌کننده مفاد رویه بازرسی‌ها، اطلاع‌رسانی و اجرا» است و «شامل همه تاسیسات ایران و گزارش‌های مورد نیاز درباره تاسیسات بمباران‌شده» می‌شود.

گاردین نیز نوشته است برای برخی سایت‌های مهم که در حملات ماه ژوئن هدف قرار گرفتند (مانند فردو و نطنز)، هنوز هماهنگی ورود بازرسان نهایی نشده است. برخی کارشناسان رسانه‌ها اشاره می‌کنند که هنوز مشخص نیست چگونه می‌توان تعادل بین تعهدات فنی آژانس و نگرانی‌های امنیتی ایران را برقرار کرد و این فرآیند نیازمند مذاکرات جزئی‌تر در روزهای آینده خواهد بود.

آینده تحریم‌ها

مسئله تعیین‌کننده دیگر که رسانه‌ها درباره آن اظهارنظر کرده‌اند، سرنوشت بازگشت تحریم‌هاست. تحلیل‌ها می‌گویند توافق قاهره اگرچه زمینه را برای رفع نگرانی اروپا فراهم می‌کند، اما اگر در زمان باقی‌مانده تا پایان ماه سپتامبر شرایط خواسته شده را برآورده نکند، کشورهای اروپایی به روند تحریم‌ها ادامه خواهند داد. خبرگزاری رویترز پرسیده است آیا ایران می‌تواند به اندازه کافی پیشرفت کند تا فرجام مذاکرات، معافیت از تحریم‌ها را تضمین کند یا خیر. به نوشته آسوشیتدپرس، کشورهای اروپایی هم اعلام کرده‌اند در صورت ازسرگیری مذاکرات مستقیم ایران و آمریکا، ازسرگیری بازرسی‌ها و ارائه توضیحات دقیق درباره بیش از ۴۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده، مهلت ۳۰ روزه را تمدید خواهند کرد.

در مجموع، رسانه‌ها توافق اخیر را فرصتی قلمداد کرده‌اند که ممکن است تنش‌ها را کاهش دهد اما تاکید کرده‌اند تحقق دقیق مفاد آن و ادامه رایزنی‌ها در روزهای آتی تعیین‌کننده خواهد بود.

نصاویر آتش‌سوزی در کارخانه مواد شیمیایی آمریکا
+ ویدئو

مشاهده مطلب

خرید

همه لوازم مدرسه و دانشگاه در دیجی‌کالا

